

915

El *cadell*

(ALDC, VI, 1474. El *cadell*)

Cadell, ‘petit del gos’, deriva de CATĒLLUS, var. de CATŪLUS ‘cria d’un animal’, significat que, en relacionar-lo amb CANIS, va esdevenir ‘petit del gos’; var. *cadellet* 66, 90, 118, dim.; *cadiello* 94 que, per la diftongació de E oberta del llat. vg., delata la seva procedència aragonesa. *Gosset* (s. xv) (var. *go[θ]et* 138; pl. *goss[ʎes]* 190) és un dim. de *gos*, format sobre l’arrel GUS usada per a abordar o cridar l’animal, com *quissó* és el dim. de *quis*, del nucli onomatopèic KISS, amb el suf. -ó (< -ONE), igual que *cussó*, dim. de *cus* 73 (< KUS), i *quissoi* 63, amb el suf. també dim. -oi (com *caminoi* ‘caminet’). També són d’origen expressiu *cutxet* 85, dim. de *cutxo*, pres probablement de l’it. *cuccio*, i *cotxet* 108, dim. de *cotxo*, format sobre *cotx*, afí a l’arag. *Canet* 77, 87 és el dim. de *ca* (< CANEM) i *canyot* 2, 6 ha estat pres de l’oc. *canhòt*, format sobre *canha* ‘gossa’ (< *CANIA, com AVIA, de AVUS; CERVIA, de CERVUS), on el suf. -ot té valor dim., estès al ross. (*casota* ‘casa petita’).

Catxorro és un manlleu al cast. *cachorro*, der. de *cacho*, del llat. vg. *CATTŪLUS, amb reduplicació afectiva i diminutiva del llat. CATŪLUS; der. dim. *catxorret* 146, 147, 149, 164.

Finalment, cal notar unes poques designacions perifràstiques: *cria de gos* 155 i *gos de cria* 157 (*cria*, postverbal de *criar* < CREARE).

Per a alguns dels comentaris, cal consultar el mapa 914. Des d’un angle geolingüístic, *cadell* és el mot estès pel Principat i la Catalunya del Nord, *gosset* ocupa el val. central i mer. i l’interferit *catxorro*, el val. sept., mentre que *quissó* i *cussó* s’han refugiat en el bal.

Són mots normatius *cadell*, *quissó*, *quissoi* (aquest pres del *Diccionari Aguiló*, i probablement acollit, malgrat la seva escassa àrea, pel der. *quissoiar* ‘parir la gossa’), des del DG_I, 1932.

